

॥ तैत्तिरीय आरण्यकम् ॥

॥ तृतीयः प्रश्नः ॥

ॐ तच्छ्रुं योरावृणीमहे। गातुं यज्ञाय। गातुं यज्ञपतये। दैवीः
स्वस्तिरस्तु नः। स्वस्तिर्मानुषेभ्यः। ऊर्ध्वं जिगातु भेषजम्।
शं नो अस्तु द्विपदे। शं चतुष्पदे। ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः॥
चित्तिः सुक्। चित्तमाज्यम्। वाग्वेदिः। आधीतं बृहिः। केतो
अग्निः। विज्ञातमग्निः। वाक्पतिर्होता। मन उपवक्ता। प्राणो
हविः। सामाध्वर्युः। वाचस्पते विधे नामन्। विधेम ते नाम।
विधेस्त्वमस्माकं नाम। वाचस्पतिः सोमं पिबतु। आऽस्मासु
नृमणान्धात्स्वाहा॥ १ ॥

अध्वर्युः पञ्च च॥ [१]

पृथिवी होता। द्यौरध्वर्युः। रुद्रोऽग्नीत्। बृहस्पतिरुपवक्ता।
वाचस्पते वाचो वीर्येण। सम्भृततमेनायक्ष्यसे। यजमानाय
वार्यम्। आसुवस्करस्मै। वाचस्पतिः सोमं पिबतु।
जजनदिन्द्रमिन्द्रियाय स्वाहा॥ २ ॥

पृथिवी होता दश॥ [२]

अ॒ग्निर्होता॑। अ॒श्विना॑ऽध्व॒र्यू। त्वष्टा॑ऽग्नी॒त्। मि॒त्र उ॑पव॒क्ता।
सोमः॑ सोम॑स्य पुरो॒गाः। शु॒क्रः शु॒क्रस्य॑ पुरो॒गाः। श्रा॒तास्त॑
इन्द्र॒ सोमा॑ः। वाता॑पे॒र्हव॑न॒श्रुतः॑ स्वाहा॑॥ ३॥

अ॒ग्निर्हो॑ताऽष्टौ॥ [३]

सूर्य॑ ते चक्षुः॑। वातं॑ प्रा॒णः। द्यां॑ पृ॒ष्ठम्। अ॒न्तरि॑क्षमा॒त्मा।
अ॒ङ्गैर्य॑ज्ञम्। पृथि॒वी२ शरी॑रैः। वाच॑स्पतेऽच्छि॑द्रया वा॒चा।
अच्छि॑द्रया जु॒ह्वा॑। दि॒वि दे॒वावृ॑ध॒२ हो॒त्रा मे॑रयस्व॒ स्वाहा॑॥ ४॥

सूर्य॑ ते नव॑॥ [४]

म॒हाह॑वि॒र्होता॑। स॒त्यह॑वि॒रध्व॑र्युः। अच्यु॑तपाजा अ॒ग्नी॒त्।
अच्यु॑तमना उपव॒क्ता। अ॒नाधृ॑ष्यश्चा॑प्रतिधृ॑ष्यश्च॑ य॒ज्ञस्या॑भि॒गरौ।
अ॒यास्य॑ उद्गा॒ता। वाच॑स्पते ह॒द्विधे॑ नामन्। वि॒धेम॑ ते॒ नाम॑।
वि॒धेस्त्वम॒स्माकं॑ नाम॑। वा॒चस्प॑तिः सोम॑मपात्। मा
दैव्य॑स्तन्तु॒श्छेदि॑ मा म॑नुष्यः। नमो॑ दि॒वे। नमः॑ पृथि॒व्यै
स्वाहा॑॥ ५॥

अ॒पात्री॑णि च॥ [५]

वाग्धो॑ता॑। दी॒क्षा प॒त्नी॑। वातो॑ऽध्व॒र्युः। आपो॑ऽभि॒गरः। मनो॑

हविः। तपसि जुहोमि। भूर्भुवः सुवः। ब्रह्म स्वयम्भु। ब्रह्मणे
स्वयम्भुवे स्वाहा॥६॥

वाग्धोता नवं॥

[६]

ब्राह्मण एकहोता। स यज्ञः। स मे ददातु प्रजां पशून्पुष्टिं
यशः। यज्ञश्च मे भूयात्। अग्निर्द्विहोता। स भर्ता। स मे ददातु
प्रजां पशून्पुष्टिं यशः। भर्ता च मे भूयात्। पृथिवी त्रिहोता।
स प्रतिष्ठा॥७॥

स मे ददातु प्रजां पशून्पुष्टिं यशः। प्रतिष्ठा च मे भूयात्।
अन्तरिक्षं चतुर्होता। स विष्ठाः। स मे ददातु प्रजां पशून्पुष्टिं
यशः। विष्ठाश्च मे भूयात्। वायुः पञ्चहोता। स प्राणः। स मे
ददातु प्रजां पशून्पुष्टिं यशः। प्राणश्च मे भूयात्॥८॥

चन्द्रमाः षड्होता। स ऋतून्कल्पयाति। स मे ददातु प्रजां
पशून्पुष्टिं यशः। ऋतवश्च मे कल्पन्ताम्। अन्नं सप्तहोता।
स प्राणस्य प्राणः। स मे ददातु प्रजां पशून्पुष्टिं यशः। प्राणस्य
च मे प्राणो भूयात्। द्यौरष्टहोता। सौऽनाधृष्यः॥९॥

स मे ददातु प्रजां पशून्पुष्टिं यशः। अनाधृष्यश्च भूयासम्।
आदित्यो नवहोता। स तैजस्वी। स मे ददातु प्रजां पशून्पुष्टिं

यशः। तेजस्वी च भूयासम्। प्रजापतिर्दशहोता। स इदं
सर्वम्। स मे ददातु प्रजां पशून्पुष्टिं यशः। सर्वं च मे
भूयात्॥१०॥

प्रतिष्ठा प्राणश्च मे भूयादनाधृष्यः सर्वं च मे भूयात्॥—————[७]

अग्निर्यजुर्भिः। सविता स्तोमैः। इन्द्र उक्थामदैः।
मित्रावरुणावाशिषा। अङ्गिरसो धिष्णिष्यैरग्निभिः। मरुतः
सदोहविधानाभ्याम्। आपः प्रोक्षणीभिः। ओषधयो बर्हिषा।
अदितिर्वेद्या। सोमो दीक्षया॥११॥

त्वष्टेधमेन। विष्णुर्यज्ञेन। वसव आज्येन। आदित्या
दक्षिणाभिः। विश्वे देवा ऊर्जा। पूषा स्वंगाकारेण। बृहस्पतिः
पुरोधया। प्रजापतिरुद्गीथेन। अन्तरिक्षं पवित्रेण। वायुः
पात्रैः। अहं श्रद्धया॥१२॥

दीक्षया पात्रैरेकं च॥—————[८]

सेनेन्द्रस्य। धेना बृहस्पतेः। पृथ्या पूष्णः। वाग्वायोः। दीक्षा
सोमस्य। पृथिव्यग्नेः। वसूनां गायत्री। रुद्राणां त्रिष्टुक्।
आदित्यानां जगती। विष्णोरनुष्टुक्॥१३॥

वरुणस्य विराट्। यज्ञस्य पङ्क्तिः। प्रजापतेरनुमतिः। मित्रस्य

श्रद्धा। सवि॒तुः प्र॒सूतिः॑। सूर्य॑स्य॒ मरी॑चिः। च॒न्द्रम॑सो
रोहि॑णी। ऋषी॑णामरुन्ध॒ती। पर्जन्य॑स्य वि॒द्युत्। चत॑स्रो
दिशः॑। चत॑स्रोऽवा॒न्तर॑दि॒शाः। अह॑श्च रात्रि॑श्च। कृषि॑श्च
वृष्टि॑श्च। त्विषि॑श्चाप॒चिति॑श्च। आप॒श्चौष॑धयश्च। ऊ॒र्क् सूनृ॑ता
च दे॒वानां॑ पत्न॑यः॥१४॥

अनुष्टुप्दिशः षट्॥ [९]

दे॒वस्य॑ त्वा सवि॒तुः प्र॒सवे॑। अ॒श्विनो॑र्बा॒हुभ्या॑म्। पू॒ष्णो
हस्ता॑भ्यां॒ प्रति॑गृह्णामि। राजा॑ त्वा वरु॑णो नयतु दे॒वि
दक्षि॑णेऽग्नये॒ हिर॑ण्यम्। तेना॑मृत॒त्वम॑श्याम्। वयो॑ दा॒त्रे।
मयो॑ मह्य॑मस्तु प्रतिग्रही॒त्रे। क इ॒दं कस्मा॑ अ॒दात्। कामः॑
कामा॑य। कामो॑ दा॒ता॥१५॥

कामः॑ प्रतिग्रही॒ता। काम॑ः समु॒द्रमा॑वि॒श। कामे॑न
त्वा॒ प्रति॑गृह्णामि। कामै॒तत्ते॑। ए॒षा ते॑ काम॒ दक्षि॑णा।
उ॒त्ता॒नस्त्वा॑ङ्गीर॒सः प्रति॑गृह्णातु। सोमा॑य॒ वासः॑। रु॒द्राय॑ गा॒म्।
वरु॑णा॒याश्व॑म्। प्र॒जाप॑तये॒ पुरु॑षम्॥१६॥

मन॑वे॒ तल्प॑म्। त्वष्ट्रे॑ऽजा॒म्। पू॒ष्णेऽवि॑म्। नि॒र्ऋत्या॑
अश्व॑तरगर्द॒भौ। हि॒मव॑तो ह॒स्तिन॑म्। ग॒न्ध॒र्वाप्स॒राभ्यः॑ स्रगलं

करणे। विश्वेभ्यो देवेभ्यो धान्यम्। वाचेऽन्नम्। ब्रह्मण
ओदनम्। समुद्रायापः॥१७॥

उत्तानायङ्गीरसायानः। वैश्वानराय रथम्। वैश्वानरः
प्रत्नथा नाकमारुहत्। दिवः पृष्ठं भन्दमानः सुमन्मभिः।
स पूर्ववज्जनयञ्जन्तवे धनम्। समानमज्मा परियाति
जागृविः। राजा त्वा वरुणो नयतु देवि दक्षिणे वैश्वानराय
रथम्। तेनामृतत्वमेश्याम्। वयो दात्रे। मयो मह्यमस्तु
प्रतिग्रहीत्रे॥१८॥

क इदं कस्मा अदात्। कामः कामाय। कामो दाता।
कामः प्रतिग्रहीता। कामः समुद्रमा विश। कामैन
त्वा प्रतिगृह्णामि। कामैतत्ते। एषा ते काम दक्षिणा।
उत्तानस्त्वाङ्गीरसः प्रतिगृह्णातु॥१९॥

दाता पुरुषमपः प्रतिग्रहीत्रे नवं च॥—————[१०]

सुवर्णं घर्मं परिवेद वेनम्। इन्द्रस्यात्मानं दशधा चरन्तम्।
अन्तः समुद्रे मनसा चरन्तम्। ब्रह्मान्वविन्दद्दशहोतारमर्णे।
अन्तः प्रविष्टः शास्ता जनानाम्। एकः सन्बहुधा विचारः।
शतः शुक्राणि यत्रैकं भवन्ति। सर्वे वेदा यत्रैकं भवन्ति। सर्वे

होतारो यत्रैकं भवन्ति। सुमानसीन आत्मा जनानाम्॥२०॥

अन्तः प्रविष्टः शास्ता जनानां सर्वआत्मा। सर्वाः प्रजा यत्रैकं भवन्ति। चतुर्होतारो यत्र सम्पदं गच्छन्ति देवैः। सुमानसीन आत्मा जनानाम्। ब्रह्मेन्द्रमग्निं जगतः प्रतिष्ठाम्। दिव आत्मानं सवितारं बृहस्पतिम्। चतुर्होतारं प्रदिशोऽनु क्लृप्तम्। वाचो वीर्यं तपसाऽन्वविन्दत्। अन्तः प्रविष्टं कर्तारमेतम्। त्वष्टारं रूपाणि विकुर्वन्तं विपश्चिम्॥२१॥

अमृतस्य प्राणं यज्ञमेतम्। चतुर्होतृणामात्मानं कवयो निचिक्युः। अन्तः प्रविष्टं कर्तारमेतम्। देवानां बन्धु निहितं गुहासु। अमृतेन क्लृप्तं यज्ञमेतम्। चतुर्होतृणामात्मानं कवयो निचिक्युः। शतं नियुतः परिवेद विश्वा विश्ववारः। विश्वमिदं वृणाति। इन्द्रस्यात्मा निहितः पञ्चहोता। अमृतं देवानामायुः प्रजानाम्॥२२॥

इन्द्रं राजानं सवितारमेतम्। वायोरात्मानं कवयो निचिक्युः। रश्मिं रश्मीनां मध्ये तपन्तम्। ऋतस्य पदे कवयो निपान्ति। य आण्डकोशे भुवनं बिभर्ति। अनिर्भिण्णः सन्नथं लोकान् विचष्टे। यस्याण्डकोशं

शुष्ममाहुः प्राणमुल्बम्। तेन क्लृप्तोऽमृतेनाहमस्मि। सुवर्णं
 कोशं रजसा परीवृतम्। देवानां वसुधानीं विराजम्॥२३॥
 अमृतस्य पूर्णान्तामुं कलां विचक्षते। पादं षड्भौतुर्न
 किलाविवित्से। येनर्तवः पञ्चधोत क्लृप्ताः। उत वा षड्धा
 मनसोत क्लृप्ताः। तं षड्भौतारमृतुभिः कल्पमानम्।
 ऋतस्य पदे कवयो निपान्ति। अन्तः प्रविष्टं कर्तारमेतम्।
 अन्तश्चन्द्रमसि मनसा चरन्तम्। सहैव सन्तं न विजानन्ति
 देवाः। इन्द्रस्यात्मानं शतधा चरन्तम्॥२४॥

इन्द्रो राजा जगतो य ईशे। सप्तहोता सप्तधा विक्लृप्तः।
 परेण तन्तुं परिषिच्यमानम्। अन्तरादित्ये मनसा चरन्तम्।
 देवानां हृदयं ब्रह्मान्वविन्दत्। ब्रह्मैतद्वह्मण उज्जभार। अर्कं
 श्रोतन्तं सरिरस्य मध्ये। आ यस्मिन्त्सप्त परेवः। मेहन्ति
 बहुलां श्रियम्। बह्वश्वामिन्द्र गोमंतीम्॥२५॥

अच्युतां बहुलां श्रियम्। स हरिर्वसुवित्तमः। पेरुरिन्द्राय
 पिन्वते। बह्वश्वामिन्द्र गोमंतीम्। अच्युतां बहुलां श्रियम्।
 मह्यमिन्द्रो नियच्छतु। शतं शता अस्य युक्ता हरीणाम्।
 अर्वाङ्गा यातु वसुभी रश्मिरिन्द्रः। प्रमहमाणो बहुलां

श्रियम्। रश्मिरिन्द्रः सविता मे नियच्छतु॥२६॥

घृतं तेजो मधुमदिन्द्रियम्। मय्ययमग्निर्दधातु। हरिः पतङ्गः
पटरी सुपर्णः। दिविक्षयो नभसा य एति। स न इन्द्रः
कामवरं ददातु। पञ्चारं चक्रं परिवर्तते पृथु। हिरण्यज्योतिः
सरिरस्य मध्ये। अजस्रं ज्योतिर्नभसा सर्पदेति। स न इन्द्रः
कामवरं ददातु। सप्त युञ्जन्ति रथमेकचक्रम्॥२७॥

एको अश्वो वहति सप्तनामा। त्रिनाभिं चक्रमजरमनर्वम्।
येनेमा विश्वा भुवनानि तस्थुः। भद्रं पश्यन्त उपसेदुरग्रे। तपो
दीक्षामृषयः सुवर्विदः। ततः क्षत्रं बलमोजश्च जातम्। तदस्मै
देवा अभि सन्नमन्तु। श्वेतः रश्मिं बोभुज्यमानम्। अपां
नेतारं भुवनस्य गोपाम्। इन्द्रं निचिंक्युः परमे व्योमन्॥२८॥

रोहिणीः पिङ्गला एकरूपाः। क्षरन्तीः पिङ्गला एकरूपाः।
शतः सहस्राणि प्रयुतानि नाव्यानाम्। अयं यः श्वेतो रश्मिः।
परि सर्वमिदं जगत्। प्रजां पशून्धनानि। अस्माकं ददातु।
श्वेतो रश्मिः परि सर्वं बभूव। सुवन्मह्यं पशून् विश्वरूपान्।
पतङ्गमक्तमसुरस्य मायया॥२९॥

हृदा पश्यन्ति मनसा मनीषिणः। समुद्रे अन्तः कवयो

विचक्षते। मरीचीनां पदमिच्छन्ति वेधसः। पृतङ्गो वाचं
 मनसा बिभर्ति। तां गन्धर्वोऽवदद्भर्भे अन्तः। तां द्योतमानाः
 स्वयं मनीषाम्। ऋतस्य पदे कवयो निपान्ति। ये ग्राम्याः
 पशवो विश्वरूपाः। विरूपाः सन्तो बहुधैकरूपाः। अग्निस्ताः
 अग्रे प्रमुमोक्तु देवः॥३०॥

प्रजापतिः प्रजयां संविदानः। वीतः स्तुकेस्तुके।
 युवमस्मासु नियच्छतम्। प्र प्रं यज्ञपतिन्तिर। ये ग्राम्याः
 पशवो विश्वरूपाः। विरूपाः सन्तो बहुधैकरूपाः। तेषां
 सप्तानामिह रन्तिरस्तु। रायस्पोषाय सुप्रजास्त्वाय
 सुवीर्याय। य आरण्याः पशवो विश्वरूपाः। विरूपाः सन्तो
 बहुधैकरूपाः। वायुस्ताः अग्रे प्रमुमोक्तु देवः। प्रजापतिः
 प्रजयां संविदानः। इडाये सृतं घृतवच्चराचरम्। देवा
 अन्वविन्दन्गुहां हितम्। य आरण्याः पशवो विश्वरूपाः।
 विरूपाः सन्तो बहुधैकरूपाः। तेषां सप्तानामिह रन्तिरस्तु।
 रायस्पोषाय सुप्रजास्त्वाय सुवीर्याय॥३१॥

आत्मा जनानां विकुर्वन्तं विपश्चिं प्रजानां वसुधानां विराजं चरन्तं गोमतीं मे नियच्छत्वेकचक्रं
 व्योमन्मायया देव एकरूपा अष्टौ च॥

स॒हस्र॑शी॒र्षा पु॑रुषः। स॒हस्रा॑क्षः स॒हस्र॑पात्। स भूमिं वि॒श्वतो॑
वृ॒त्वा। अत्य॑तिष्ठद्वशाङ्गुलम्। पु॑रुष ए॒वेद॑ सर्वम्। यद्भू॒तं यच्च॑
भव्यम्। उ॒तामृ॑त॒त्वस्ये॑शानः। यदन्ने॑नाति॒रोह॑ति। ए॒तावा॑नस्य
महि॒मा। अतो॒ ज्याया॑श्च पू॒रुषः॥ ३२॥

पादो॑ऽस्य वि॒श्वा भू॑तानि। त्रि॒पाद॑स्यामृतं दि॒वि। त्रि॒पादूर्ध्व
उदै॑त्पुरुषः। पादो॑ऽस्येहाभ॑वात्पुनः। ततो॒ विष्व॑ङ्मक्रामत्।
सा॒श॒ना॒न॒श॒ने अ॒भि। तस्मा॑द्विराड॑जायत। वि॒राजो॒ अधि॑
पू॒रुषः। स जा॒तो अत्य॑रिच्यत। प॒श्चाद्भूमि॑मथो पु॒रः॥ ३३॥

यत्पुरु॑षेण ह॒विषा॑। दे॒वा य॒ज्ञम॑तन्वत। व॒स॒न्तो
अ॒स्यासी॑दाज्यम्। ग्री॒ष्म इ॒ध्मः श॒रद्ध॑विः। स॒प्तास्या॑सन्परि॒
धयः॑। त्रिः स॒प्त स॒मिधः॑ कृ॒ताः। दे॒वा यद्य॑ज्ञं त॑न्वा॒नाः।
अब॑ध्नन्पुरुषं प॒शुम्। तं य॒ज्ञं ब॒र्हिषि॑ प्रौक्षन्। पु॒रुषं
जा॒तम॑ग्रतः॥ ३४॥

तेन॑ दे॒वा अय॑जन्त। सा॒ध्या ऋष॑यश्च ये। तस्मा॑द्य॒ज्ञात्सर्व॑हुतः।
सम्भू॑तं पृषदा॒ज्यम्। प॒शूँस्ताँश्च॑क्रे वा॒य॒व्यान्।
आ॒र॒ण्यान्प्रा॒म्याश्च॑ ये। तस्मा॑द्य॒ज्ञात्सर्व॑हुतः। ऋचः
सा॒मानि॑ जज्ञिरे। छ॒न्दाँसि॑ जज्ञिरे तस्मा॑त्।

यजुस्तस्मादजायत॥३५॥

तस्मादश्वा अजायन्त। ये के चौभयादतः। गावो ह जज्ञिरे
तस्मात्। तस्माज्जाता अजावयः। यत्पुरुषं व्यदधुः। कतिधा
व्यकल्पयन्। मुखं किमस्य कौ बाहू। कावूरू पादावुच्येते।
ब्राह्मणोऽस्य मुखमासीत्। बाहू राजन्यः कृतः॥३६॥

ऊरू तदस्य यद्वैश्यः। पद्भ्यां शूद्रो अजायत। चन्द्रमा
मनसो जातः। चक्षोः सूर्यो अजायत। मुखादिन्द्रश्चाग्निश्च।
प्राणाद्वायुरजायत। नाभ्या आसीदन्तरिक्षम्। शीर्ष्णो द्यौः
समवर्तत। पद्भ्यां भूमिर्दिशः श्रोत्रात्। तथा लोकां
अकल्पयन्॥३७॥

वेदाहमेतं पुरुषं महान्तम्। आदित्यवर्णं तमसस्तु
पारे। सर्वाणि रूपाणि विचित्य धीरः। नामानि
कृत्वाऽभिवदन् यदास्ते। धाता पुरस्ताद्यमुदाजहार।
शक्रः प्रविद्वान्प्रदिशश्चतस्रः। तमेवं विद्वानमृत इह भवति।
नान्यः पन्था अयनाय विद्यते। यज्ञेन यज्ञमयजन्त देवाः।
तानि धर्माणि प्रथमान्यासन्। ते ह नाकं महिमानः सचन्ते।
यत्र पूर्वं साध्याः सन्ति देवाः॥३८॥

पूरुषः पुरोऽग्रतोऽजायत कृतोऽकल्पयन्नासं द्वे च (ज्यायानधि पूरुषः। अन्यत्र पुरुषः॥) [१२]

अद्भ्यः सम्भूतः पृथिव्यै रसाच्च। विश्वकर्मणः समवर्तताधि।
तस्य त्वष्टा विदधद्रूपमेति। तत्पुरुषस्य विश्वमाजानमग्रे।
वेदाहमेतं पुरुषं महान्तम्। आदित्यवर्णं तमसः परस्तात्।
तमेवं विद्वानमृतं इह भवति। नान्यः पन्था विद्यतेऽयनाय।
प्रजापतिश्चरति गर्भे अन्तः। अजायमानो बहुधा
विजायते॥३९॥

तस्य धीराः परिजानन्ति योनिम्। मरीचीनां पदमिच्छन्ति
वेधसः। यो देवेभ्य आतपति। यो देवानां पुरोहितः। पूर्वो यो
देवेभ्यो जातः। नमो रुचाय ब्राह्मणे। रुचं ब्राह्मं जनयन्तः।
देवा अग्रे तदब्रुवन्। यस्त्वैवं ब्राह्मणो विद्यात्। तस्य देवा
असन्वशे। ह्रीश्च ते लक्ष्मीश्च पत्न्यौ। अहोरात्रे पार्श्वे। नक्षत्राणि
रूपम्। अश्विनौ व्यात्तम्। इष्टं मनिषाण। अमुं मनिषाण।
सर्वं मनिषाण॥४०॥

जायते वशे सप्त च॥ [१३]

भर्ता सन्त्रियमाणो बिभर्ति। एको देवो बहुधा निविष्टः। यदा
भारं तन्द्रयते स भर्तुम्। निधाय भारं पुनरस्तमेति। तमेव

मृत्युममृतं तमाहुः। तं भर्तारं तमु गोप्तारमाहुः। स भृतो
भ्रियमाणो बिभर्ति। य एनं वेद सत्येन भर्तुम्। सद्यो जातमुत
जहात्येषः। उतो जरन्तं न जहात्येकम्॥४१॥

उतो बहूनेकमहर्जहार। अतन्द्रो देवः सदमेव प्रार्थः। यस्तद्वेद
यत आबभूव। सन्धां च या५ सन्दधे ब्रह्मणैषः। रमते
तस्मिन्नुत जीर्णे शयाने। नैनं जहात्यहः सु पूर्वेषु। त्वामापो
अनु सर्वाश्चरन्ति जानतीः। वत्सं पयसा पुनानाः। त्वमग्निः
हव्यवाहः समिन्त्से। त्वं भर्ता मातरिश्वा प्रजानाम्॥४२॥

त्वं यज्ञस्त्वमुवेवासि सोमः। तवं देवा हवमायन्ति सर्वे।
त्वमेकोऽसि बहूननुप्रविष्टः। नमस्ते अस्तु सुहवो म एधि।
नमो वामस्तु शृणुतः हवं मे। प्राणापानावजिरः सुश्चरन्तौ।
ह्वयामि वां ब्रह्मणा तूर्तमेतम्। यो मां द्वेष्टि तं जहितं
युवाना। प्राणापानौ संविदानौ जहितम्। अमुष्यासुनामा
सङ्गसाथाम्॥४३॥

तं मे देवा ब्रह्मणा संविदानौ। वधाय दत्तं तमहः हनामि।
असंज्ञजान सत आबभूव। यं यं जजान स उ गोपो अस्य।
यदा भारं तन्द्रयते स भर्तुम्। परास्य भारं पुनरस्तमेति। तद्वै

त्वं प्रा॒णो अ॒भवः। म॒हान्भोगः॑ प्र॒जाप॑तेः। भुजः॑ क॒रिष्य॑माणः।
यद्दे॒वान्प्रा॑ण॒यो न॑वं॥४४॥

एकं प्र॒जाना॑ङ्गसा॒थां न॑वं॥—————[१४]

हरि॒५ ह॑रन्त॒मनु॑यन्ति दे॒वाः। वि॒श्वस्ये॑शानं वृष॒भं म॑ती॒नाम्।
ब्र॒ह्म स॑रूप॒मनु॑मे॒दमा॑गात्। अय॑नं॒ मा वि॑व॒धीर्वि॑क्रम॒स्व। मा
छि॒दो मृ॒त्यो मा व॑धीः। मा मे॒ बलं॑ वि॒वृहो॑ मा प्र॒मोषीः॑।
प्र॒जां मा मे॑ री॒रिष॑ आ॒युरु॑ग्र। नृ॒चक्ष॑सं त्वा ह॒विषा॑ वि॒धेम।
स॒द्यश्च॑क॒मा॒नाय॑। प्र॒वे॒पा॒नाय॑ मृ॒त्यवै॑॥४५॥

प्रा॒स्मा आ॑शा अ॒शृण्वन्। का॒मे॒नाज॑नयन्पुनः॑। का॒मे॒न मे॑
का॒म आ॑गात्। हृ॒दया॒द्धृ॒दयं॑ मृ॒त्योः। यद॒मीषा॑म॒दः प्रि॒यम्।
तदै॒तूप॒मा॒मभि॑। परं॑ मृ॒त्यो अ॒नु परे॑हि प॒न्था॑म्। यस्ते॒ स्व
इ॒तरो॑ दे॒व्याना॑त्। चक्षु॑ष्मते शृण्व॒ते ते॑ ब्रवी॒मि। मा नः॑ प्र॒जा५
री॒रिषो॑ मो॒त वी॒रान्। प्र पू॒र्व्यं म॑न॒सा व॑न्द॒मानः॑। नाध॑मानो
वृष॒भं च॑र्षणी॒नाम्। यः प्र॒जाना॑मे॒क॒रा॒ण्मा॑नु॒षीणा॑म्। मृ॒त्युं
य॑जे प्रथ॒म॒जा॒मृ॒तस्य॑॥४६॥

मृ॒त्यवै॑ वी॒रा५श्च॒त्वारि॑ च॥—————[१५]

त॒रणि॑र्वि॒श्वद॑र्शतो ज्योति॒ष्कृ॒द॑सि सूर्य॑। वि॒श्व॒मा भा॑सि

रोच॑नम्। उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तोऽसि॑ सूर्या॑य त्वा॒ भ्राज॑स्वत ए॒ष ते॒
योनिः॑ सूर्या॑य त्वा॒ भ्राज॑स्वते॥४७॥

[१६]

आ प्या॑यस्व मदि॒न्तम् सोम॑ विश्वा॑भि॒रू॒तिभिः॑। भवा॑ नः
स॒प्रथ॑स्तमः॥४८॥

[१७]

ई॒युष्टे॑ ये पू॒र्व॒तरा॑मप॑श्यन् व्यु॒च्छन्ती॑मु॒षसं॑ म॒र्त्यासः॑।
अ॒स्माभि॑रू॒ नु प्र॑ति॒चक्ष्या॑ऽभू॒दो ते य॑न्ति॒ ये अ॑प॒रीषु॒
प॑श्यान्॥४९॥

[१८]

ज्योति॑ष्मतीं त्वा सादयामि ज्योति॑ष्कृतं त्वा सादयामि
ज्योति॑र्विदं त्वा सादयामि भास्व॑तीं त्वा सादयामि ज्वल॑न्तीं
त्वा सादयामि मल्म॑ला॒भव॑न्तीं त्वा सादयामि दी॒प्यमा॑नां
त्वा सादयामि रोच॑मानां त्वा सादया॒म्यज॑स्रां त्वा सादयामि
बृ॒ह॒ज्योति॑षं त्वा सादयामि बो॒धय॑न्तीं त्वा सादयामि जाग्र॑तीं
त्वा सादयामि॥५०॥

[१९]

प्र॒या॒साय॒ स्वाहा॑ऽऽया॒साय॒ स्वाहा॑ वि॒या॒साय॒ स्वाहा॑
 सं॒या॒साय॒ स्वाहो॑द्या॒साय॒ स्वाहा॑ऽव॒या॒साय॒ स्वाहा॑ शु॒चे
 स्वाहा॑ शोका॑य॒ स्वाहा॑ तप्य॒त्वै स्वाहा॑ तप॑ते स्वाहा॑
 ब्रह्म॑ह॒त्यायै॒ स्वाहा॑ सर्व॑स्मै स्वाहा॑॥५१॥

[२०]

चित्॑ ५ सं॒न्ता॒नेन॑ भ॒वं य॒क्रा रु॒द्रन्त॑नि॒म्ना प॑शु॒पति॑ऽ
 स्थू॒लहृ॑द॒येना॒ग्निः ५ हृ॑द॒येन॑ रु॒द्रं लो॑हि॒तेन॑ शर्वं म॒र्तस्त्रा॑भ्यां
 महा॑दे॒वम॒न्तः पा॑र्श्वेनौषिष्ठ॒हनः॑ शिङ्गी॒निको॑श्याभ्याम्॥५२॥

[२१]

तच्छुं॑ योरावृ॑णीमहे। गा॒तुं य॒ज्ञाय॑। गा॒तुं य॒ज्ञप॑तये। दैवीः॑
 स्व॒स्तिर॑स्तु नः। स्व॒स्तिर्मा॑नु॒षेभ्यः॑। ऊ॒र्ध्वं जि॑गातु भेष॒जम्।
 शं नो॑ अस्तु द्वि॒पदे॑। शं चतु॑ष्पदे। ॐ शान्तिः॒ शान्तिः॒ शान्तिः॑॥

This PDF was downloaded from <http://stotrasamhita.github.io>.

GitHub: <http://stotrasamhita.github.io> | <http://github.com/stotrasamhita>

Credits: <http://stotrasamhita.github.io/about/>